

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС
ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

**ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ИҚТИСОДИЁТ УНИВЕРСИТЕТИ
МАГИСТРАТУРА БЎЛИМИ**

Қўлёзма ҳуқуқида

УДК 338+658:338

Надирханов Сардорхон Садирханович

**Корхона ташқи иқтисодий фаолияти самарадорлигини оширишда
хорижий инвестицияларнинг аҳамияти
(Реал сектор корхоналари материаллари асосида)**

5A230102 - Иқтисодиёт (реал сектор)

**Магистр
академик даражасини олиш учун ёзилган**

ДИССЕРТАЦИЯ

**Илмий раҳбар:
и.ф.н., доц. Ядгаров А.А.**

Тошкент – 2018

Диссертация ишида куйидаги асосий масалалар хал этилди: корхоналарда ташки иктисодий алокаларни шакллантиришнинг назарий ва услубий асослари, корхона ташки иктисодий фаолияти самарадорлигини оширишда инвестицион мухитни баҳолашнинг ўзига хос хусусиятлари, корхона экспорт фаолияти самарадорлигини оширишда хорижий инвестицияларни жалб қилишнинг истикболли йўналишлари бўйича тавсиялар ишлаб чиқилди. Тадқиқотлар жараёнида ишлаб чиқилган илмий тақлиф ва амалий тавсияларнинг амалиётда қўлланилиши бевосита корхоналар ташки иктисодий алокаларни шакллантиришда ва хорижий инвесторларни жалб қилишга кўмаклашади.

In dissertational work the following main questions were solved: recommendations on perspective directions of attracting foreign investments were developed on the basis of theoretical and methodological foundations of formation of foreign economic relations at enterprises, features of the investment climate assessment, increase of efficiency of enterprise's foreign economic activity. The practical application of scientific proposals and practical recommendations in the research process will directly assist enterprises in forming foreign economic relations and attracting foreign investors.

Магистрлик диссертация иши “Саноат иктисодиёти” кафедрасида дастлабки ҳимоядан ўтган.

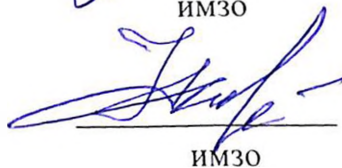
19 - сонли баённома « 19 » май 2018 й.

Илмий раҳбар: и.ф.н., доц. Ядгаров А.

имзо

19.06.18
сана

Магистр: Надирхонов С.

имзо

11.06.18
сана

“Ҳимояга тавсия этилади”

“Саноат иктисодиёти” кафедраси
муdiri, доц. И.Хотамов

“ 19 ” май 2018 йил

Ҳимоя 2018 йил “ 20 ” 06 соат 19⁰⁰ да Тошкент давлат
иктисодиёт университетида бўлиб ўтади.

МУНДАРИЖА:

КИРИШ.....	4
I БОБ. КОРХОНА ТАШҚИ ИҚТИСОДИЙ ФАОЛИЯТИ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШДА ХОРИЖИЙ ИНВЕСТИЦИЯЛАРНИНГ ЖАЛБ ҚИЛИШНИНГ НАЗАРИЙ ВА АМАЛИЙ АҲАМИЯТИ.....	10
1.1. Корхоналарда ташқи иқтисодий алоқаларни шакллантиришнинг назарий ва услубий асослари.....	10
1.2. Ташқи иқтисодий фаолияти самарадорлигини оширишда хорижий инвестицияларни жалб қилишнинг ўзига хос хусусиятлари.....	21
Биринчи боб бўйича хулоса.....	35
II БОБ. РЕАЛ СЕКТОР КОРХОНАЛАРИ ТАШҚИ ИҚТИСОДИЙ ФАОЛИЯТИ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШДА ХОРИЖИЙ ИНВЕСТИЦИЯЛАРНИ ЖАЛБ ҚИЛИШ ҲОЛАТИ.....	37
2.1. Ўзбекистонда корхоналарнинг ташқи иқтисодий фаолияти кўрсаткичлари таҳлили.....	37
2.2. “Grand Diamond Group” МЧЖ фаолияти тавсифи ва унинг ишлаб чиқариш ҳолати таҳлили.....	48
2.3. “Grand Diamond Group” МЧЖ корхонасининг молиявий кўрсаткичлари таҳлили.....	58
Иккинчи боб бўйича хулоса.....	69
III БОБ. КОРХОНАЛАР ТАШҚИ ИҚТИСОДИЙ ФАОЛИЯТИ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШДА ХОРИЖИЙ ИНВЕСТИЦИЯЛАРНИ ИСТИҚБОЛЛИ ЙЎНАЛТИРИШ.....	71
3.1. Корхона экспорт фаолияти самарадорлигини оширишда хорижий инвестицияларни жалб қилиш ҳолати ва истикболли йўналишлари.....	71
3.2. Корхоналарнинг ташқи иқтисодий алоқаларни эркинлаштириш ва жаҳон савдосига интеграциялашувини самарали ташкил этиш йўллари...	84
Учинчи боб бўйича хулоса.....	89
ХУЛОСА	90
Фойдаланилган адабиётлар рўйхати.....	94

КИРИШ

Магистрлик диссертация мавзусининг асосланиши ва унинг долзарблиги. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Олий Мажлисга Мурожаатномасида инвестиция фаолиятини тубдан ислох қилиш борасида қуйидаги фикрлари яъни, “Ўтган давр мобайнида **ташқи снёсат соҳасида** хорижий давлатлар, биринчи навбатда, қўшни мамлакатлар билан дўстона ва ўзаро манфаатли муносабатларни ривожлантириш борасида сезиларли натижаларга эришдик. 2017 йилда 21 та олий даражадаги ташрифлар амалга оширилди, 60 дан ортиқ давлат ва халқаро ташкилотлар раҳбарлари ва вакиллари билан учрашувлар ўтказилди. Натижада 400 дан ортиқ битим ва келишувларга эришилди, қарийб 60 миллиард АҚШ доллари ҳажмидаги савдо ва сармоявий шартномалар имзоланди. Қабул қилинган ҳужжат ва келишувларни ўз вақтида тўлиқ бажариш мақсадида 40 та “йўл харитаси” ишлаб чиқилди ва хорижий ҳамкорларимиз билан биргаликда амалга оширилмоқда” дея таъкидлаб ўтилган¹.

Жаҳон тажрибасидан маълумки, ички бозорни тўлдириш муаммоларини ўз ишлаб чиқариш ҳисобига самарали ҳал қилишга уриниш ҳар бир хўжалик юритувчи субъектнинг маъсулиятли вазифаларидан биридир. Ҳозирги инсон эҳтиёжлари шу қадар хилма-хилки, уни «натурал хўжалик» доирасида, мамлакатни жаҳон бозоридан ажралган ҳолда қондириб бўлмайди. Табиий равишда, ҳар қандай мамлакат ташқи иқтисодий алоқаларга киришади, ташқи иқтисодий алоқаларни ривожлантириш ва самарадорлигини оширишни ўз олдига мақсад қилиб қўяди ва иқтисодий хавфсизлигини таъминлашга интилади.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг мамлакатимизни 2016-йилда ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг

¹ Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Олий Мажлисга Мурожаатномаси// Халқ сўзи, 23 декабрь, 2017 йил.